

7.12. 20/4-60

M

IITTI, Lyöttilä

Rauhamäki RN:o 3:65

Omistaja: maanviljelijä Esa Saarelainen

Osoite: Iitti, Lyöttilä

" Kalliopiiirroksia "

Saatuani tehtäväkseni tarkastaa Esihistorialliselle osastolle lähetetyn ilmoituksen johdosta (Esa Saarelaisen kirj. 1957 Top. ark:n kansiossa) 'kalliopiiirroksia' Iitin pitäjän Lyöttilän kylässä matkustin paikalle keväällä vuonna 1958.

Ilmoitettu paikka sijaitsee Iitin kirkolta noin 6 km koilliseen, Rauhamäen talon rakennusryhmän itälaidassa, aittarakennuksen koillisnurkan alla - liite 1 - .

Piirokset ovat sileäpintaisen kallion itärinteessä, jolta avautuu laaja näköala läheiselle tasaiselle pellolle, Pyhäjärven Saapaslahden suuntaan - valok 1, liite 2 -. Valokuvassa 2 näkyy aitan kivijalan vasemmalla puolella liidulla selvennettynä mainittuja kuvioita, jotka ovat suppealla alalla kuten Esa Saarelainen on kirjeessään ilmoittanutkin.

Kuvioiden viivat ovat noin 8 mm leveitä ja noin 1 mm syviä. Valokuvissa 3 ja 4 näkyvät suuret soikiot ovat selvimmät ja vaikuttavat hakatuilta. Muut kuviot ovat epämääräisiä ja ilmeisesti luonnonmuodostumia.

Ks. myös Esa Saarelaisen valokuvat - liite 4 - sekä kirjeet

vuosilta 1958-1959 Top. ark:n kansiossa.

Helsingissä, huhtikuun 2. pnä 1960

amanuenssi

Aarni Erä-Esko

Aarni Erä-Esko

Liitteitä 4 kpl.

F. 23022

Valok. 1

23023

2

F. 23024

3

F. 23025

4

Maanviljelijä Esa Saarelaisen lähettämää valokuvia

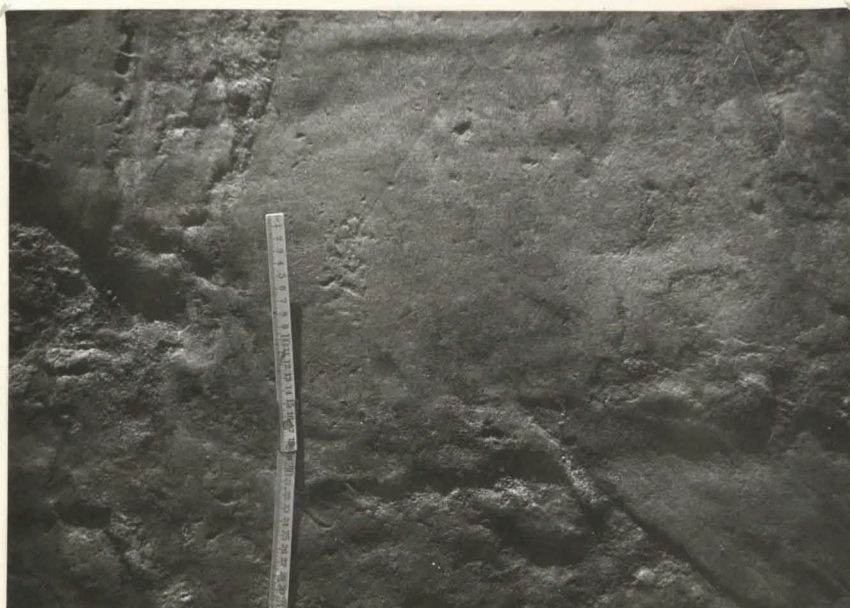
v. 1958

5

v. 1959

6

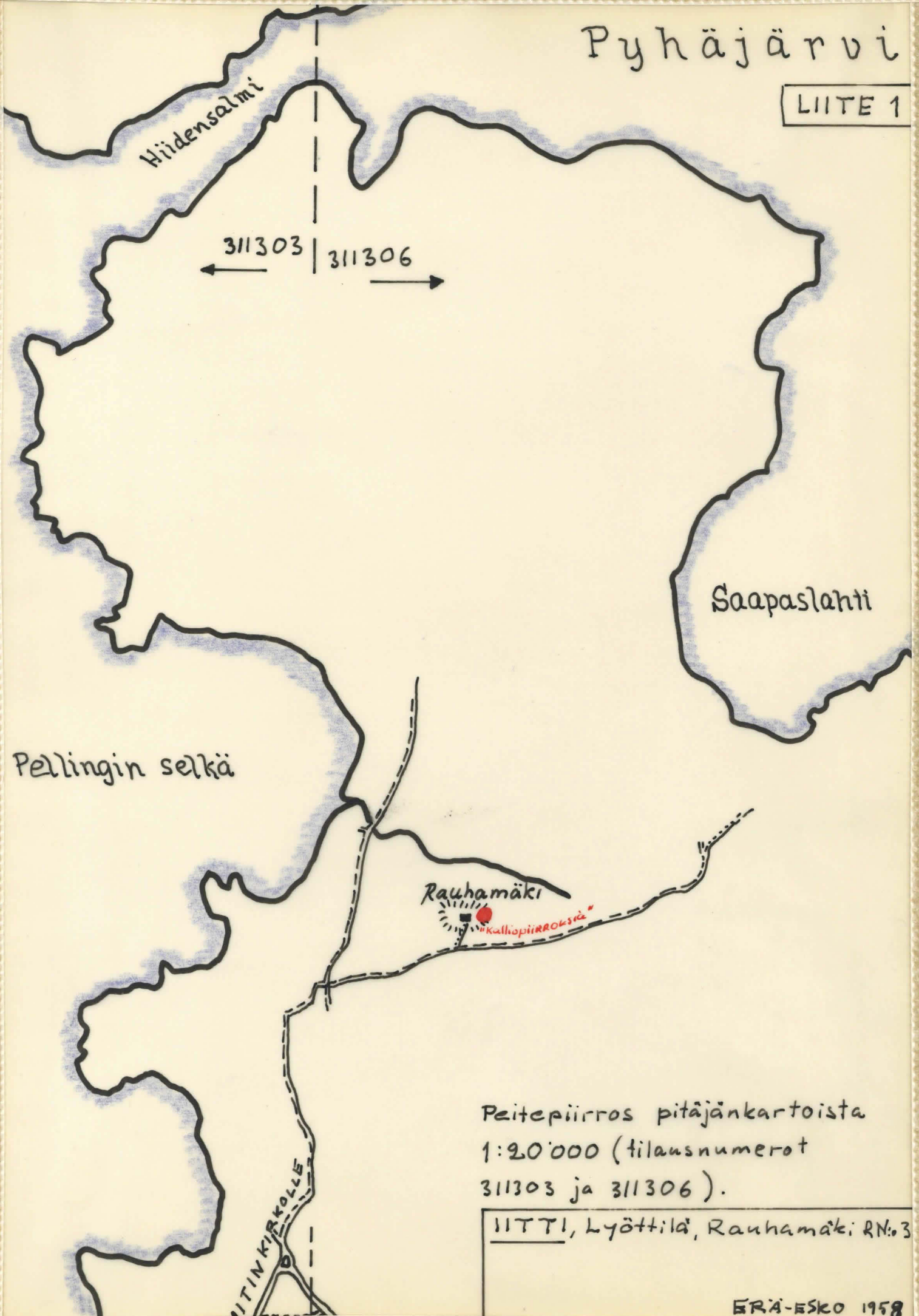

v. 1959

7

Pyhäjärvi

LIITE 1

Peitepiirros pitäjänkartoista
1:20'000 (tilausnumerot
311303 ja 311306).

IITTI, Lyöttälä, Rauhamäki RN:3

ERÄ-ESKO 1958

27.10.1999

nro: tta

Esa Saarelainen
Vainiontie 58
47540 LYÖTTILÄ

Lähetyksenne ja tiedustelunne 1994

VIITE / REFERENS

IITIN LYÖTTILÄN RAUHAMÄEN KALLIOKUVAT

ASIA / ÄRENDE

Pahoittelen vastauksen viipymistä. Kirjeenne - siitä kiitokset - oli saapunut Museovirastoon edeltäjäni tri Matti Huurteen jäädessä eläkkeelle, joten kyseessä on tehtävienjaon siirtymävaiheessa tapahtunut "työtapaturma". Kirje oli sijoitettu Iittiä koskevaan kansioon, johon se oli jäänyt odottamaan ajankohtaa, jolloin Iitin arkeologinen kulttuuriperintö inventoidaan uudestaan. Sellaista ei kuitenkaan ole näköpiirissä, ainakaan lähitulevaisuudessa.

Lähehtämänne valokuvat ovat hyviä ja teräviä. Käymättä paikan päällä on kuitenkin vaikeaa esittää kalliiossa näkyvistä uurteista kovin pitkälle meneviä tulkintoja. Valokuvien perusteella saa ensisilmäyksellä sen vaikutelman, etteivät Rauhamäen kalliokuvat olisi yksinomaan luonnonmuodostumia, vaan että ihminen olisi - yhdistäen ehkä valikoiden kallioon eroosion myötä syöpyneitä uurteita - vaikuttanut ainakin joidenkin kuvien syntyyn.

Kuvien lähemmän tarkastelun jälkeen on joka tapauksessa selvää, ettei Rauhamäen kalliokuvilla ole mitään yhteistä esihistoriallisen kuvaperinteen kanssa (esim. Skandinavian pronssikautiset kalliopiirokset, Äänisen ja Vienan kivikautiset kalliopiirokset, Suomen kivikautiset kalliomaalaukset). Kuvat eivät siis ole esihistoriallisia piirroksia, vaan myöhempinä aikoina tehtyjä - mikäli ne ylipäätään ovat ihmiskäden työtä. Vaikka esihistoriallisia kalliopiiroksia ei toistaiseksi tunnetaakaan maastamme, ei silti ole toki mahdotonta, etteikö niitä joskus löydettäisi. Rauhamäen kuvat eivät kuitenkaan ole sellaisia.

Museoviraston ylläpitämässä muinaisjäännösrekisterissä on erillinen tiedosto epävarmoille muinaisjäännöksille ja muille vaikeasti luokiteltaville kohteille. Tiedot Rauhamäen kalliokuvista sijoitetaan tähän ryhmään. Näin tiedot säilyvät tulevaa tutkimusta varten siinä toivossa, että Rauhamäen kalliokuvien alkuperä joskus ratkeaisi.

Parhain myöhäissyksyn terveisin

tutkija

Pirjo Uino